

UNIVERSITATEA „LUCIAN BLAGA” DIN SIBIU
FACULTATEA DE LITERE ȘI ARTE
DOMENIUL DE DOCTORAT: FILOLOGIE

CONTRIBUȚIA PROZEI FEMININE LA
CONSOLIDAREA CANONULUI MODERNIST
POSTBELIC
- TEZĂ DE DOCTORAT -

COORDONATOR ȘTIINȚIFIC:

PROF. UNIV. DR. GHEORGHE

MANOLACHE

DOCTORAND:

BRIENA VAIDOȘ (STOICA)

Sibiu, 2013

CUPRINS

ARGUMENT

CAPITOLUL I

EVENIMENTUL CA TEXT

1. 1. “Ingineria sufletelor” – Comunismul și mutațiile imaginarului la nivelul mentalului colectiv.

1.2. Literatura postbelică malignizată de ideologia comunistă.

1.3. Cartografierea unui Weltanschauung modernist-postbelic

1.4. Margini miluite – Proza feminină în cadrul canonului modernist.

1.4.1. Dosar critic- Proza feminină

1.4.1.1 Maria-Luiza Cristescu

1.4.1.2 Dana Dumitriu

1.4.1.3 Alexandra Târziu

1.4.1.4 Adriana Bittel

1.4.1.5 Gabriela Adameșteanu

1.4.2 Puncte de convergență în proza feminină postbelică

CAPITOLUL II

DECONSTRUCȚIA BINARITĂȚII MĂRTURIE-FICȚIUNE

2.1. Narativizarea traumei – terapia textuală în mărturiile detenției feminine

2.1.1 Trauma ca impas al comunicării

2.2. Spectralitatea traumei în ficțiune

2.2.1 Estetica modernistă a traumei

2.2.2 Trauma dislocării în proza Alexandrei Târziu

*2.2.3 Masca și teatrul de marionete – spectre ale traumei în proza
Mariei-Luiza Cristescu*

*2.2.4 Subiectul scindat, identități fracturate în proza Danei
Dumitriu*

2.2.5 Spectrele trecutului – Gabriela Adameșteanu

2.3 Istabilitatea binomului ficțiune-mărturie

CAPITOLUL III

O ABORDARE FEMINISTĂ A PROZEI FEMININE

3.1. Comunism și feminism

3.1.1 Problematika genului în mărturiile detenției feminine

3.2. Literatura feminină din perspective feminismului

*3.2.1 Definirea conceptului de literatură feminină prin trei oglinzi
paralele: critica românească, anglo-americană și franceză.*

3.2.1.1 Literatura feminină în critica românească

3.2.1.2 Literatura feminină în critica anglo-americană

3.2.1.3 Literatura feminină în critica feministă franceză

3.3. Conceptul problematic al maternității

**3.4. Redimensionarea personajului feminine în proza Mariei-Luiza
Cristescu**

**3.5. Interogația feministă asupra textului. Ipostaze feminine în proza
Adrianei Bittel**

3.6 Fotografia mișcată a femeii din proza Danei Dumitriu

3.7. "Sexul scriiturii". Scriitura feminină a Alexandrei Târziu

**3.8. Limbajul ca indicator al relațiilor de putere în categoria genului.
Gabriela Adameșteanu**

3.9. Teorii ale receptării: lectura feministă

3.10. Femeia ca autor

CAPITOLUL IV

ELEMENTE ALE MODERNISMULUI ÎN PROZA

FEMININĂ POSTBELICĂ

4.1. Echivocul parabolic

4.2. "Ironia teșită" – relativizarea limbajului

4.3. Parodia – distanță și identificare

CONCLUZII

BIBLIOGRAFIE CRITICĂ

A. Bibliografie primară

B.1. Studii teoretice și de critică literară

B.2 Studii, articole în periodice, manuscrise

REZUMAT

Cuvinte cheie: traumă, ideologie, ficțiune, mărturie, proza feminină, modernism.

Scopul și obiectivele cercetării.

Teza de doctorat *Contribuția prozei feminine la consolidarea canonului modernist postbelic* identifică încă din titlu aria sa de cercetare în sensul în care vizăm cartografierea unui areal bine delimitat, proza feminină, într-un context socio-istoric postbelic concret-determinat și în cadrul unui canon cu unele dintre contururi neclare dar cu un filon modernist cert.

Argumentul care se dorește a fi validat în prezentul studiu se recunoaște în faptul că textul literar este străbătut de trauma generată de o ideologie monolitică prin care se subminează centrul identitar al individului, căruia nu-i mai rămâne decât evaziunea în lumi ficționale, unde prelucrează subiectiv adevărul. De aceea postulatul nostru este dependent de adevărul potrivit căruia proza feminină postbelică se descrie în primul rând ca literatură – mărturie, lumea ficțională fiind permeată de lumea reală, astfel că aceasta nu este paralelă cu cea ficțională, ci interferează spectral.

Avem în vedere opera a cinci prozatoare postbelice: Alexandra Târziu, Maria Luiza Cristescu, Dana Dumitriu, Adriana Bittel și Gabriela Adameșteanu, care practică o paletă largă de tehnici narrative neputând fi încadrate unei anume modalități narrative, ci cel mult, canonului modernist. Cercetarea noastră va stabili câteva repere operaționale în opera vastă a scriitoarelor mai sus menționate și va investiga, în detaliu, articularea traumei, în specificul său, în cazul fiecărui roman supus analizei.

Singura caracteristică comună, evidentă, ce aduce împreună cele cinci nume menționate anterior, este faptul că acestea sunt femei, criteriul genului în cercetarea noastră fiind unul subiectiv dar în același timp generat de constatarea documentată că proza feminină din perioada postbelică se situează, cu mici excepții, în marginea canonului, umbrită de nume consacrate. Studiul de față nu se constituie într-o încercare de localizare a unui spațiu liminal, a unei *margini miluite* prin care să demarăm construcția identitară a unei suburbii estetic valorizante a literaturii prozatoarelor

postbelice, ci își propune să elucideze acele aspecte ale operei acestor voci feminine care rămân valide estetic și în același timp care comunică cu lectorul secolului XXI. Abordarea noastră nu se subsumează feminismului militant dar investighează posibilitatea ca literatura scrisă de femei să fie impregnată într-o oarecare măsură de marca genului. O întrebare, justificată, are în vedere enucleația dacă actul lecturii poate fi diferențiat în funcție de gen, și, dacă această dubitație se confirmă, în ce măsură putem vorbi despre *diferență de gen* în receptarea unui mesaj, și mai ales a unui text ficțional și/sau dacă entitatea *lector feminin*, rezistă interogației sau putem afirma categoric că actul de lectură nu este influențat de gen?

La o primă lectură a prozei feminine, transpare focalizarea pe multiple fațete ale constructului de „gen feminin,” cu o serie de teșituri care sunt problematiza(n)te, (re)supuse interogației pentru a-și verifica sau infirma valabilitatea, femeia constituind personajul predilect al tuturor romanelor studiate. De asemenea, vom fi interesați de maternitatea, atât de „profund feminină”, și mai ales de faptul că este percepută distorsionat, cu insistență pe motivația ratării femeii de a deveni mamă.

Lectura noastră are în vedere faptul că opera acestor scriitoare rămâne deschisă prin „închiderea” limbajului său. Pledăm pentru relevanța „textului deschis”, confirmată de/prin dialogismul bahtinian, ceea ce ne conduce spre o cartografiere a imaginii femeii propuse de ideologia comunistă, egalitaristă în esența sa. Această perioadă este o primă acoladă din istoria noastră, în care discursul oficial al puterii, afirmă egalitatea de șanse dintre bărbați și femei, vorbește în termeni categorici despre nevoia de afirmare a *femeii române* în spațiul public și chiar despre emanciparea acesteia.

Dacă discursul politic încurajează participarea femeii la viața socială și culturală a țării, cum se face atunci că, în câmpul producției literare, femeia rămâne pe raftul doi, în marginalitate?

Repere conceptuale ale cercetării

Contextul literar în care apar primele publicații ale acestor autoare este unul muribund în sensul că realismul socialist, de factură jdanovistă a primului deceniu de după instalarea puterii comuniste, a însemnat decesul literaturii estetice și înlocuirea ei cu forma anemică a literaturii pentru mase, o subliteratură. Cu pași foarte mici, cu riscuri însemnate, scriitori și critici profită de o oarecare dezamorsare a tensiunii acumulate

vreme de un deceniu și resuscitează literatura însuflându-i apetența pentru estetic. Modernismul, decapitat înainte de a-și consuma potențialul estetic, va fi resuscitat sub forma unui neo-modernism sau tardo-modernism, din care se revendică și scriitoarele aflate în studiu.

Problematika curentului literar modernist și mai ales a canonului modernist traversează studiul de față. Și, dacă în primul capitol trasăm coordonatele și stabilim punctele de referință ale modernismului românesc postbelic, vom reveni, concentric, în ultimul capitol pentru a sublinia contribuția prozatoarelor, aflate în studiu, la consolidarea canonului modernist, un canon cu margini fluide, al cărui structură este continuu (re)creată și (re)interpretată.

Critica literară de factură tematistă, care se axează pe conținutul istoric al operei literare și pe jocul care există între text și context, a sedimentat, între anii 1920 și 1950, un mod de lectură axat în esență pe structuri și axe. În această accepțiune istoria și ficțiunea nu mai sunt văzute ca distincte, ci ele inter-relaționează, împărtășind o viziune referențială. Pentru că, așa cum observă diverși cercetători (Bateson, Derrida șamd), literaritatea unui text este dată de context și ceea ce este literar într-o anumită situație poate fi ne-literar în alta. Originea acestei abordări se recunoaște, mai ales, în școala de sorginte bahtiniană, care vede opera de artă în contextul polifonic al discursurilor co-existente, ca un dialog între discursul canonic oficial și legitim și vocile critice ale *secundarului literar*¹ din raza culturii populare. Câteva dintre conceptele cheie ale acestei școli conduc la presupuziția că actele de expresie nu pot fi separate de condițiile materiale, că ruptura dintre textul literar și textul non literar este pernicioasă și neconformă, și, mai ales, că nici textul imaginativ, nici cel *arhivat*, nu mai pot da o măsură totală a unor adevăruri imuabile. Evocarea în acest context a unor memorii ale detenției feminine evidențiază principiul vaselor comunicante între fluxul ficțiunii și non-ficțiunii.

Într-un imperiu al spaimelor, mărturia încetează să fie dovadă, singura busolă pentru supraviețuire rămâne o lume posibilă, fictivă, surrogat al realității. O altă realitate se (re)construiește pentru evadare, granițele între realitate și ficțiune devin cețoase,

¹ Cf. Virgil Nemoianu, *O teorie a secundarului*. București: Univers, 1997.

imprecise. În același timp pentru Derrida² mărturia *va suferi întotdeauna o apropiere de minciună, ficțiune, fără a fi vreodată capabilă, nici obligată să devină dovadă*. Filtrarea traumei în memoriile detenției și în proză va fi urmărită la nivelul construcției identitare. Trauma nu generează în romanele supuse analizei doar *figuranți*, personaje golite de esență, mimi servili ai unei societăți abrutizate, familii disfuncționale, mame incapabile să dea naștere și să ocrotească, copii traumatizați de un trecut care îi bântuie, ci mai ales, fiind o traumă de natură ontologică, cauzează fragmentarea identității, disoluția interiorității. Psihologismul este așadar ineficient în explorarea acestor romane, de aceea propunem investigarea prozei de analiză psihologică nu prin psihologism, ineficient în acest context (așa cum argumentează și Nicolae Manolescu), ci prin prisma categoriei traumei. În spațiul românesc teoriile traumei nu sunt folosite în analiza textelor literare deși, așa cum vom detalia, intruziunea politicului în spațiul personal al scriitorului, contorsionând actul creator, nu poate să nu lase semne ale unui abuz în lumea ficțională. Aceste urme dureroase vor fi exhibate în ciuda reticenței criticii de a aborda trauma, această atitudine ezitantă fiind ea însăși un semn al traumei care se închide în tăcere.

Metodologia cercetării științifice

Cercetarea de față este construită palimpsestic printr-o stratificare atentă compusă din ideologie și istorie, mărturii ale detenției feminine și proza feminină postbelică, folosindu-ne de studiul cultural, de analiza tematică, accesând critica feministă, psihanalitică, sociologică. Imixtiunea dintre opera de artă și un context cum ar fi cel istoric comunist este privită nu doar în sens deterministic, ci, în primul rând, ca texte care se construiesc reciproc. Fenomen observabil de-a lungul istoriei, literatura servește uneori istoriei fiind totodată o forță care impactează discursul oficial subminându-l, pentru că așa cum arată Virgil Nemoianu³ *literatura și arta nu intră în tiparul ordinii umane: ele țin de iraționalitate și aleatoriu, iar surpriza, refuzul și dispersiunea fac parte din însăși natura lor*.

S-ar putea argumenta că textul, ficțiunea este o categorie aparte, nedeterminată istoric sau social, o cale de expresie a conștiinței, independentă de factori externi și fără

² Jaques Derrida, *Demeure. Fiction and Testimony*. Stanford: Stanford University Press, 2000 [1998] p. 28. (trad. de mine, B.S.)

³ Virgil Nemoianu, *O teorie a secundarului. Literatură, progres și reacțiune*. București: Univers, 1997, [1989], p. 13.

relevanță în raport cu adevărul. Această alegație nu face decât să sublinieze imprecizia unor atare granițe ce delimitează *interioritatea* și/sau *exterioritatea*. Un teoretician al acestui concept, Brook Thomas⁴ clarifică interacțiunea dintre text și context arătând că esența

nu este să se demonstreze că un text literar reflectă un eveniment istoric, ci să creăm un câmp energetic între cele două, astfel încât să vedem evenimentul ca un text social și textul literar ca un eveniment social.

Cu alte cuvinte o astfel de abordare, aspiră la a arăta *istoricitatea textelor și textualitatea istoriei*⁵.

Descrierea situației în domeniul de cercetare și identificarea problemelor de cercetare.

Preocuparea pentru proza feminină poate origina și dintr-un impuls justițiar, conștientă fiind că există anumite mecanisme sociale care pot împiedica afirmarea deplină a femeii în lumea literară românească, așa cum constată chiar prozatoarele aflate în centrul cercetării noastre, dar în același timp, cucerită fiind de realizarea artistică a prozei lor, am considerat ca o datorie morală recuperarea acesteia. Amprenta traumei asupra reprezentării artistice, constituie o preocupare mai veche a mea, concretizată atât în lucrarea de licență cât și în cea de masterat.

Literatura prozatoarelor aflate în studiu a suscitat interes și comentarii apreciative în momentul apariției romanelor acestora. Deși contribuția lor la canonul modernist este consemnată în majoritatea istoriilor literare, la momentul actual nu avem studii consacrate acestor romaniere cu două excepții: Dana Dumitriu și Gabriela Adameșteanu. Pe lângă atenția de care se bucură în critica de întâmpinare, Liana Cozea în *Dana Dumitriu – Portretul unei doamne* (2000) aduce din nou în atenție opera Danei Dumitriu după o lungă perioadă de tăcere, consecința fiind două studii monografice dedicate acestei scriitoare: *Dana Dumitriu – monografie critică* (2011) coordonată de profesorul

⁴ Thomas Brook, *The New Historicism and Other Old-Fashioned Topics*, Princeton University Press, 1991, p.78. (trad. de mine, B.S.)

⁵ Louis Montrose, *Professing the Renaissance*. **apud** Ross Murfin and Supryia Ray, *The Bedford Glossary of Critical and Literary Terms*, Boston: Bedford Books, 1997, p. 243. (trad. de mine, B.S.)

Mircea Tomuș, și o altă cercetare monografică de dată și mai recentă *Dana Dumitriu – monografie critică* (2013), coordonată de profesorul Andrei Bodiu.

Gabriela Adameșteanu, dată fiind și vocala sa activitate civică de după 1989, este un nume cunoscut, cu o prezență semnificativă și în lumea literară, opera sa fiind amplu analizată în istorii literare, uneori fiind și singura autoare postbelică menționată. Există și cercetări doctorale dedicate acestei autoare, *Gabriela Adameșteanu și problematica literaturii feminine*, coordonată de prof. univ Elena-Zaharia Filipaș precum și mai recenta *Structuri funcționale și semnificații ale discursului românesc la Gabriela Adameșteanu și Mircea Ciobanu*, coordonată de profesorul univ. Gheorghe Manolache.

Nu același lucru îl putem spune și despre Maria Luiza Cristescu, Alexandra Târziu și Adriana Bittel. Deși au fost în lumina rampei în momentul publicării romanelor lor, aceste autoare au fost marginalizate de anumiți factori generați de contextul socio-istoric în care au activat. Așadar cercetarea de față s-a sprijinit mai ales pe critica de întâmpinare, și pe cele câteva pagini de istorie literară în care acestea sunt menționate, Alexandra Târziu fiind cel mai puțin amintită de acestea. În acest context, am fructificat observațiile criticii de întâmpinare dar interpretarea noastră se bazează exclusiv pe textele literare, abordare impusă de preferința pentru o re-lectură prin prisma traumei.

Teoriile traumei fiind elaborate în special în spațiul anglo-saxon am luat contact direct cu critici literari marcanți în acest domeniu (Ann Whitehead și Cathy Caruth) la Conferința Internațională *Trauma in the Humanities* (Lincoln University, 2012). S-a impus contactul direct cu textul pe care l-am oferit în traducere proprie ca suport teoretic, cum de altfel am procedat și în cazul investigării textelor din perspectiva criticii feministe, prolifică în spațiul anglo-saxon dar utilizată precaut în critica literară românească.

Vastitatea materialului studiat a făcut necesară o selecție riguroasă a romanelor abordate pentru a ilustra cât mai elocvent direcțiile principale ale prozei acestor autoare prolifiche.

Noutatea și originalitatea științifică constă, în primul rând, în valorificarea din perspectivă contemporană, interdisciplinară a unor concepte încă neasimilate în critica românească, cum ar fi estetica traumei, ineditul lecturii prin grila feministă a prozei feminine postbelice, precum și demonstrația modernității acestor romane atât prin

problematica abordată, cât și prin tehnici narative și mijloace de expresie, specifice modernismului. Cercetarea noastră nu își propune destabilizarea centrului pentru includerea în structura „politically correct” a prozei feminine, pentru că lectura noastră nu este ancorată, ideologic, într-un feminism militant, ci apropiindu-ne cu sensibilitate și intenții estetice de proza feminină dorim să subliniem nu doar ipostaza de martor a acesteia ci și reușita artistică.

Practicile discursive, atât cele ale puterii cât și cele periferice, *informează* textul literar, ceea ce a făcut ca **primul capitol** să se axeze pe *reconstituirea* istoriei, nu în sensul afișării unei cronologii a evenimentelor petrecute în România postbelică, ci într-un efort al înțelegerii impactului ideologiei comuniste asupra nucleului identitar, al construcției discursului despre sine, în raport cu alteritatea și straniețea unei ideologii ce răstoarnă canoane, demolează repere morale instaurând cu o brutalitate nemaiîntâlnită un imperiu al spaimelor, în care nu doar interacțiunea cu ceilalți ci și auto-relaționarea devine problematică.

În acest context marcat de criză, nu mai este surprizător să constatăm că discursul literar postbelic este infuzat de trauma invadării eului, traumă fie exhibită, fie eludată. Literatura escapistă, în care trauma este sublimată, precum și proza esopică, aluzivă poartă amprenta unui *viol psihic* în termenii duri ai lui Vladimir Tismăneanu, așa cum vom arăta, investigând un anumit tronson din proza feminină. Menționăm că inclusiv această focalizare pe latura strict feminină are valențe metaforice, în sensul sugerării unei vulnerabilități, a unei fragilități a artei care, precum *trestia* profetului Isaiia se îndoiește, dar nu se rupe.

Mărturiile detenției sunt invocate în cel de **al doilea capitol** pentru a reliefa punctul de convergență între lumea factuală și cele posibile. Cele trei deținute care narează trauma, evadează în lumi posibile: ale artei (Lena Constante), ale credinței în aproape (Adriana Georgescu), și ale credinței în Dumnezeu (Nicole Valery Grossu). Mărturia acestora nu este însă investită cu calitatea de document, tocmai prin deschiderea sa spre lumi posibile, care generează adevăruri interioare, nu neaparat documente istorice. Binaritatea ficțiune/mărturie nu mai este o structură stabilă ci, supusă unei analize riguroase se dovedește că interpenetrarea câmpului semantic al celor doi termeni este inevitabilă, astfel că putem vorbi de mărturie care se construiește utilizând tropi literari și

în spatele căreia pândește mereu posibilitatea ficționalizării, iar ficțiunea poate dobândi și calitatea de mărturie.

Trauma este prezentă nu doar la nivelul discursului identitar ci generează în textele ficționale o serie de motive și teme care se repetă obsesiv la toate scriitoarele studiate: tema puterii și reificarea individului, fatalitatea unui destin care paralizează forțele și amuțesc individul, vina kafkiană nicidecum elucidată, dislocarea și deșurubarea subiectului vulnerabilizat în fața unor agresiuni exterioare. Trauma este (re)simțită ca prezență atât la nivel tematic, cât și discursiv. Sentimentul culpei, spaima fără obiect, histrionismul, paralizarea voinței, cotropirea sinelui până la dezvelirea crudă a acestuia, dedublarea, refuzul maternității, dislocarea sunt spectre ale traumei care bântuie literatura feminină postbelică.

În **capitolul al treilea**, axat pe *O abordare feministă a prozei feminine* sunt cartografiate elementele ce țin de specificul prozei feminine, problematizând existența unui specific feminin. Nu putem afirma categoric că operele scrise de femei sunt în mod necesar și feministe, dar putem evidenția că în proza feminină analizată în acest studiu, condiția femeii este problematizată din mai multe unghiuri, ca dovadă a preocupării femeii de a se defini iar tăcerile textului, eludarea ipostazei materne sau tratarea distopică a imaginii mamei, a soției devotate sunt semnele pulverizării unor concepte tari în interiorul discursului identitar al femeii. Considerăm că operele studiate se deschid unei interpretări feministe într-un mod extrem de variat, care reflectă tocmai dispersia argumentelor și imposibilitatea normării literaturii de către critica feministă, printr-o simplă și reductivă listare de ingrediente absolut esențiale pentru o proză feministă.

Parcurgând proza postbelică feminină dintr-un unghi feminist recunoaștem alături de Matei Călinescu⁶ că o astfel de (re)lectură este legitimă și necesară fără să epuizeze posibilitățile de (re)citire a acestei proze.

Contribuția acestor prozatoare la canonul modernist este evidențiată în **capitolul patru** unde constatăm că proza modernistă a autoarelor analizate mai sus este, în esență, una exploratorie, declanșată dintr-o suită de crize funciare ale eului, ale limbajului, ale comunicării, ale realității în cele din urmă, al căror tragism este atenuat de parodicul

⁶ Matei Călinescu, *A citi, a reciti. Către o poetică a (re)lecturii*. Trad. de Virgil Stanciu, Iași: Polirom, 2003 [1993], p. 122.

pervaziv în opera lor. Prozatoarele studiate se refugiază în tehnici moderniste, care relativizează și dinamitează monocromia ideologică constituindu-se, nu în joc artistic pur, ci într-o afirmare a libertății prin asumarea și utilizarea acelor norme estetice și strategii retorice, văzute ca potențial amenințătoare de către cenzură, fapt ce demonstrează hermeneutica participativă a parodiei de care vorbește Linda Hutcheon.

Respingând o estetică a frumosului, a sublimului, a tragicului, centrată pe directivă, proza feminină favorizează mai degrabă o estetică a banalului, a realului, a stupidului, a derizoriului căzând astfel din înaltul modernismului într-o altă formă, joasă a acestuia. Așadar, deși textele autoarelor studiate sunt în primul rând, texte-martor, acestea nu au în opinia noastră chei de descifrare pierdute în negura vremilor postbelice, ci realizarea lor artistică le recomandă spre infinite lecturi ale cititorilor care vor urma, păstrând însă vie legătura tainică și fragilă dintre realitate și ficțiune, povestea, reprezentarea traumei având efect cathartic și funcție soteriologică într-un imperiu al spaimelor. Ceea ce salvează, subiectul de *culmile disperării* din mucedele temnițe comuniste (Lena Constante) cât și din mijlocul sărbătorilor (Ghighi) sau din universul mărunț al dramelor vieții (Vica, Letiția, Ivona) este CUVÂNTUL, funcția cathartică a mânuirii lui, faptul că acesta nu a fost încă tăvălit în *indetermanență*.

BIBLIOGRAFIE

A. BIBLIOGRAFIE PRIMARĂ

1. **Adameșteanu Gabriela**, *Drumul egal al fiecărei zile*. București: Editura Eminescu, ed. a II-a, 1978.
2. **Adameșteanu Gabriela**, *Dimineața pierdută*. București: Cartea Românească, 1983.
3. **Bittel Adriana**, *Somnul după naștere. Nuvele*. București: Cartea Românească, 1984.
4. **Bittel Adriana**, *Fototeca: temă cu variațiuni*. București: Cartea Românească, 1989.
5. **Bittel Adriana**, *Cum încărunește o blondă: povestiri din secolul trecut*. București: Editura Compania, 2006.
6. **Constante Lena**, *Evadarea tăcută. 3000 de zile singură în închisorile din România*. În versiunea românească a autoarei. București: Humanitas, 1992. [1990].
7. **Constante Lena**, *Evadare imposibilă. Penitenciarul politic de femei Miercurea Ciuc. 1957-1961*. București: Editura Fundației Culturale Române, 1993.
8. **Cristescu Maria Luiza**, *Nu ucideți femeile*. București: Cartea Românească, 1970.
9. **Cristescu Maria Luiza**, *Așteptare*. București: Cartea Românească, 1973.
10. **Cristescu Maria Luiza**, *Tutun de Macedonia*. București: Cartea Românească, 1976.
11. **Cristescu Maria Luiza**, *Figuranții*. București: Cartea Românească, 1979.
12. **Cristescu Maria Luiza**, *Vacanța*. București: Cartea Românească, 1981.
13. **Cristescu Maria-Luiza**, *Privilegiu*. București: Cartea Românească, 1987.

14. **Cristescu Maria Luiza**, *Îngeri maculați*. București: Cartea Românească, 1990.
15. **Dumitriu Dana**, *Migrații*. București: Editura Eminescu, 1971.
16. **Dumitriu Dana**, *Masa zarafului*. București: Editura Eminescu, 1972.
17. **Dumitriu Dana**, *Duminica mironosițelor*. București: Cartea Românească, 1977.
18. **Dumitriu Dana**, *Întoarcerea lui Pascal*. Iași: Editura Junimea, 1979.
19. **Dumitriu Dana**, *Sărbătorile răbdării*. București: Cartea Românească, 1980.
20. **Dumitriu Dana**, *Prințul Ghica*. București: Editura Cartea Românească, vol. 1 - 1982, vol.2 - 1984, vol. 3 - 1986.
21. **Georgescu Adriana**, *La început a fost sfârșitul. Dictatura roșie la București*. Prefață de Monica Lovinescu, București: Humanitas, 1992. [1951].
22. **Grossu Nicole Valery**, *Binecuvântată fii, închisoare!* Prefață de Ana Blandiana, trad. de Mioara Izverna. București: Univers, 2002
23. **Târziu Alexandra**, *Nu se poate preciza*. București: Editura pentru Literatură, 1967.
24. **Târziu Alexandra**, *Nu-mi pasă*. București: Editura Tineretului, 1969.
25. **Târziu Alexandra**, *Locatarul*. București: Editura Eminescu, 1979.
26. **Târziu Alexandra**, *Sperietoarea din Hors*. București: Editura Cartea Românească, 1979.

B.1. STUDII TEORETICE ȘI DE CRITICĂ LITERARĂ

1. **XXX**, *Dicționarul scriitorilor români*. coord Mircea Zăciu; Marian Papahagi; Aurel Sasu; București: Editura Albatros, 2001.
2. **Acterian Jeni**, *Jurnalul unei ființe greu de mulțumit*. București: Humanitas, 1991.
3. **Aitmatov Cinghiz**, *O zi mai lungă decât veacul*. Trad de Ion Covaci și Denisa Fejes, pref de Tatiana Nicolescu, București: Univers, 1983.
4. **Alberes Raymond-Michel**, [1962] *Istoria romanului modern*. București: Editura pentru Literatură Universală, 1968.

5. **Alexandrescu Sorin**, *Privind înapoi modernitatea*. București: Editura Univers, 1999.
6. **Alexandrescu Sorin**, *Identitate în ruptură. Mentalități românești postbelice*. București: Editura Univers, 2000.
7. **Auerbach Erich**, *Mimesis. Reprezentarea realității în literatura occidentală*. Iași: Polirom, 2000.
8. **Bahtin Mihail**, *Probleme de literatură și estetică*. Pref. de Marian Vasile, București: Univers, 1982.
9. **Bahtin Mihail**, *The Dialogic Imagination*, edit. Michel Hoquist, Texas University Press, 1986.
10. **Barthes Roland**, *Eseuri critice*. trad. de Iolanda Vasiliu. Chișinău: Editura Cartier, 2006 [1964].
11. **Barthes Roland**, *Camera luminoasă. Însemnări despre fotografie*. Trad. de Virgil Mleşniță. Cluj: Ideea design and Print, 2005. [1980 Gallimard, Le Seuil].
12. **Baudrillard Jean**, *Simulacre și simulare*. Cluj: Ideea Design & Print, 2008.
13. **Belsey Catherine and Moore Jane**, ed. *The Feminist Reader. Essays in Gender and the Politics of Literary Criticism*. London: MacMillan, 1989.
14. **Besancon Alain**, *Originile intelectuale ale leninismului*, trad. de Lucreția Văcar, București: Humanitas, 1993.
15. **Bergson Henri**, *Teoria râsului*. Studiu introd. de Ștefan Afloarei, Iași: Institutul European, 1992, [1920], p. 25.
16. **Boia Lucian**, coord. *Miturile comunismului românesc*. București: Editura Nemira, 1998.
17. **Boia Lucian**, *Pentru o istorie a imaginarului*. Traducere din franceză de Tatiana Mochi, București: Humanitas, 2000.
18. **Boia Lucian**, *sub dir. Miturile comunismului românesc*. București: Editura Nemira, 1998.
19. **Boldea Iulian**, *Teme și variațiuni*. București: Europress Group, 2008.
20. **Botez Mihai**, *Lumea a doua. Introducere în comunismologia structurală*. Postfață de Doina Uricariu, București : Editura Du style, 1997.

21. **Braga Corin**, coord., *Concepte și metode în cercetarea imaginarului. Dezbaterile Phantasma*. Iași: Polirom, 2007.
22. **Braga Corin ed.**, *Momentul oniric*. București: Editura Cartea Românească, 1997.
23. **Brook Thomas**, *The New Historicism and Other Old-Fashioned Topics*, Princeton University Press, 1991.
24. **Buzatu Stana**, *Condiția femeii: Dimensiune a progresului contemporan*. București: Editura politică, 1979.
25. **Caruth Cathy**, *The Unclaimed Experience*. Baltimore: The John Hopkins University Press, 1996.
26. **Călin Vera**, *Romantismul*. București: Editura Univers, 1970.
27. **Călinescu George**, *Istoria literaturii române de la origini până în prezent*. Ediție nouă revăzută de autor. Text stabilit de Al. Piru. Craiova: Editura Vlad și Vlad, 1993.
28. **Călinescu Matei**, *Conceptul modern de poezie (De la romantism la simbolism)*. București: Univers, 1970.
29. **Călinescu Matei**, *Cele cinci fețe ale modernității. Modernism, avangardă, decadență, kitsch, postmodernism*. ed.a II-a revăzută, Iași: Polirom, 2005.
30. **Călinescu Matei**, *A citi, a reciti. Către o poetică a (re)lecturii*. Trad. de Virgil Stanciu, Iași: Polirom, 2003 [1993].
31. **Cărtărescu Mircea**, *Postmodernismul românesc*. Postfață de Paul Cornea. București: Humanitas, 1999.
32. **Ciupală Alin**, *Despre femei și istoria lor în România*. București: Editura Universității, 2004.
33. **Cîrstocea Ioana**, coord, *Direcții și teme de cercetare în studiile de gen în România. Atelier*. București: Colegiul Noua Europă, 2002.
34. **Constantin Ticu**, *Memoria autobiografică. Definierea sau redefinirea propriei vieți*. Iași: Institutul European, 2004.
35. **Cordoș Sanda**, *Literatura între revoluție și reacțiune. Problema crizei în literatura română și rusă a secolului XX*. Ediția a II-a adăugită. Cluj-Napoca: Apostrof, 2002.

36. **Cordoș Sanda**, *Lumi din cuvinte. Reprezentări și identități în literatura română postbelică*. București: Cartea Românească, 2012.
37. **Cormoș Grațian**, *Femei în infernul concentraționar din România (1945-1989)*. Cluj-Napoca: Casa Cărții de Știință, 2006.
38. **Cornea Paul**, *Introducere în teoria lecturii*. Iași: Polirom, 1998.
39. **Corniș Pope Marcel**, *History of the Literary Cultures of East-Central Europe. Junctures and disjunctures in the 29th and 20th centuries*. Vol 1, edited by Marcel Corniș Pope, John Neubauer. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Group, 2004-2012.
40. **Cozea Liana**, *Portretul unei doamne*. Postfață de Nicolae Manolescu, Pitești: Paralela 45, 2000.
41. **Crăciun Gheorghe, Marineasa Viorel**, *Generația 80 în proza scurtă*. Pitești: Paralela 45, 1998.
42. **Culler Jonathan**, *On Deconstruction: Theory and Criticism after Structuralism*. London: Routledge, 1983.
43. **Derrida Jaques**, *Demeure. Fiction and Testimony*. Stanford: Stanford University Press, 2000 [1998].
44. **Derrida Jacques**, *Credință și cunoaștere: veacul și iertarea*. Trad. Emilian Cioc, Pitești: Paralela 45, 2004.
45. **Dobrescu Caius**, *Modernitatea ultimă*. București: Editura Univers, 1998.
46. **Duffy Maria**, *Paul Ricoeur's Pedagogy of Pardon. A Narrative Theory of Memory and Forgetting*. London: Continuum International Publishing Group, 2009.
47. **Eagleton Mary**, *Feminist Literary Theory: A Reader*. Oxford: Basil Blackwell, 1986.
48. **Eagleton Mary**, ed., *A Concise Companion to Feminist Theory*. Oxford: Blackwell Publishing Ltd., 2003.
49. **Eagleton Mary**, *Figuring the Woman Author in Contemporary Fiction*. New York: Palgrave MacMillan, 2005.
50. **Eco Umberto**, *Limitele interpretării*. trad. de Ștefania Mincu și Daniela Bucșă. Constanța: Editura Pontica, 1996, [1990].

51. **Eco Umberto**, *Șase plimbări în pădurea narativă*. Trad. de Ștefania Mincu, Constanța: Pontica, 1997. [1992-1993]
52. **Eliade Mircea**, *Împotriva deznădejdii*. Publicistica exilului, ed. îngr. de Mircea Handoca, pref. de Monica Spirodon, București: Humanitas, 1992.
53. **Engels Friederich**, *Opere alese*. București: Editura Politică, 1964.
54. **Felman Shoshana**, *Testimony. Crisis of Witnessing in Literature, History and Psychoanalysis*. New York: Routledge, 1992.
55. **Ferguson Mary Anne**, *Images of Women in Literature*. 4th edition. Boston: University of Massachussets, 1973.
56. **Filipaș Elena Zaharia**, *Studii de literatură feminină*. București: Editura Paideia, 2004.
57. **Foucault Michel**, *Ce este un autor? Studii și conferințe*. trad. Bogdan Ghiu, Cluj-Napoca: Ideea Design & Print, 2004.
58. **Foucault Michel**, *Lumea e un mare azil. Studii despre putere*. trad. Bogdan Ghiu și Raluca Arsenie. Cluj-Napoca: Ideea design&print, 2005.
59. **Foucault Michel**, *Nașterea biopoliticii. Cursuri ținute la College de France (1978-1979)*. trad. de Bogdan Ghiu, Cluj-Napoca: Ideea Design & Print, 2007.
60. **Freud Sigmund**, *Interpretarea viselor. Opere*, vol.9. trad. Roxana Melnicu, București: Editura Trei, 1999.
61. **Friederich Hugo** [1956] *Structura liricii moderne de la mijlocul secolului al XIX-lea până la mijlocul secolului al XX-lea*. Traducere de Dieter Fuhrmann, prefață de Mircea Martin, București: Univers, 1998.
62. **Gennep Arnold van**, *Riturile de trecere*. Traducere de Lucian Berdan și Nora Vasilescu, Postafață de Lucian Berdan, Iași: Polirom, 1998.
63. **Gennette Gerard**, *Introducere în arhitext. Ficțiune și Dicțiune*. Trad și prefață de Ion Pop, București: Univers, 1994. [1991].
64. **Goldiș Alex**, *Critica în tranșee. De la realismul socialist la autonomia esteticului*. București: Cartea Românească, 2011.
65. **Grossu Nicole Valery**, *Binecuvântată fii, închisoare!* trad. de Mioara Izverna. București: Univers, 2002, [1976].

66. **Hațieganu Anca**, *Cărțile omului dublu. Teatralitate și roman în regimul comunist*. Cluj-Napoca: Editura Limes, 2010.
67. **Holban Ioan**, *Istoria literaturii române. Portrete contemporane*. Editura Princeps Edit, Iași, 2003.
68. **Hutcheon Linda**, *Poetica postmodernismului*. București: Editura Univers, 2002.
69. **Iser Wolfgang**, *Actul lecturii. O teorie a efectului estetic*. trad.și pref. de Romanița Constantinescu, Pitești: Editura Paralela 45, 2006.
70. **Laplanche Jean**, *Essays on Otherness*. London and New York: Routledge, 1999.
71. **Lefter Ion Bogdan, Ghe Crăciun, Monica Spiridon**, *Experimentul literar românesc postbelic*. Pitești: Editura Paralela 45, 1998.
72. **Lewis David**, *Pluralitatea lumilor*. București: Editura Tehnică, 2006.
73. **Levenson Michael**, *The Cambridge Companion to Modernism*. Cambridge University Press, 1999.
74. **Lintvelt Jaap**, *Încercare de tipologie narativă. Punctul de vedere. Teorie și analiză*. Trad de Angela Martin, București: Univers, 1994.
75. **Lovinescu Eugen**, *Scrieri. Critice*. Vol. 1, ed. și studiu introductiv de Eugen Simion, București: Editura pentru Literatură, 1969.
76. **Lovinescu Monica**, *Diagonale*. București: Humanitas, 2002.
77. **Lungu Dan și Radu Pavel Gheo**, *Tovarășe de drum. Experiența feminină în comunism*. Iași, Editura Polirom, 2008.
78. **Manolache Gheorghe**, *Regula lui 2*. Sibiu: Editura Universității Lucian Blaga, 2004.
79. **Manolescu Nicolae**, *Istoria critică a literaturii române. 5 secole de literatură*. Pitești: Editura Paralela 45, 2008.
80. **Manolescu Nicolae**, *Arca lui Noe. Eseu despre romanul românesc*. vol. 2, București: Editura Gramar, 2002.
81. **Manolescu Nicolae**, *Literatura română postbelică. Lista lui Manolescu. Proza. Teatrul*. vol.2, editor Alexandru Mușina, Aula: Brașov, 2001.
82. **McAfee Noelle**, *Julia Kristeva*. Routledge: New York and London, 2004.

83. **Micu Dumitru**, *Istoria literaturii române. De la creația populară la postmodernism*. București: Editura Saeculum, 2000.
84. **Mihăilescu Ștefania**, *Din istoria feminismului românesc. Antologie de texte. (1838 - 1929)*. Iași: Polirom, 2002.
85. **Miller J. Hillis**, *Etica lecturii*. București: Art, 2007.
86. **Miller Nancy**, *The Poetics of Gender*. New York: Columbia University Press, 1986.
87. **Miroiu Mihaela**, *Drumul către autonomie. Teorii politice feministe*. Iași: Polirom, 2004.
88. **Munteanu Romul**, *Noul roman francez. Preludii la o poetică a antiromanului*. București: Univers, 1973,
89. **Murfin Ross and Supryia Ray**, *The Bedford Glossary of Critical and Literary Terms*. Boston: Bedford Books, 1997.
90. **Mușat Carmen**, *Strategiile subversiunii. Incursiuni în proza postmodernă*. Ed. a II-a. București: Cartea Românească, 2008.
91. Muecke D.C., *Irony and the Ironic*, London and New York: Methuen, 1982.
92. **Neculau Adrian**, coord. *Viața cotidiană în comunism*. Iași: Polirom, 2004.
93. **Negrici Eugen**, *Literatura română sub comunism. Proza*. București: Editura Fundației Pro, 2003.
94. **Negrici Eugen**, *Iluziile literaturii române*. București: Cartea Românească, 2008.
95. **Nemoianu Virgil**, *O teorie a secundarului. Literatură, progres și reacțiune*. București: Univers, 1997, [1989].
96. **Orlea Oana**, *Ia-ți boarfele și mișcă. Interviu realizat de Mariana Marin*. București: Cartea Românească, 1991.
97. **Pavel Toma**, *Lumi ficționale*. trad. de Maria Mociornița, prefață de Paul Cornea. București: Editura Minerva, 1992.
98. **Petraș Irina**, *Literatura română contemporană*. București: Ideea Europeană, 2008.
99. **Piru Alexandru**, *Debuturi*. București: Cartea Românească, 1981.

100. **Popa Marian**, *Istoria literaturii române de azi pe mâine. 23 august 1944 – 22 decembrie 1989*. vol. 2, București: Editura Semne, 2009.
101. **Pope Corniș Marcel and Neubauer John** edit., *History of the Literary Cultures of East-Central Europe. Junctures and disjunctures in the 29th and 20th centuries*. Vol 1. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Group, 2004.
102. **Protopopescu Al.**, *Romanul psihologic românesc*. Ed. a III-a, postfață de Vasile Andru, Pitești: Editura Paralela 45, 2002.
103. **Ricoeur Paul**, [1986] *Eseuri de hermeneutică*. Traducere de Vasile Tonoiu, București: Humanitas 1995.
104. **Rotaru Ion**, *O istorie a literaturii române.1944-1984*. Vol. 3. București: Minerva, 1987.
105. **Rotaru Ion**, *O istorie a literaturii române. Vol. 6. Dezvoltarea prozei și dramaturgiei românești în a doua jumătate a secolului XX (1994-2000)*. Cluj-Napoca: Editura Dacia, 2001.
106. **Selejan Ana**, *Trădarea intelectualilor. Reeducare și prigoană*. Ed. a II-a, București: Cartea Românească, 2005.
107. **Selejan Ana**, *Literatura în totalitarism.1949-1951. Întemeietori și capodopere*. Ed. a II-a, vol. 1, București: Cartea Românească, 2007.
108. **Selejan Ana**, *Literatura în totalitarism. 1957-1958*. București: Cartea Românească, 1999.
109. **Simion Eugen**, *Scriitori români de azi*. vol. IV, București: Cartea Românească, 1989.
110. **Simion Eugen**, *Întoarcerea autorului. Eseuri despre relația creator-operă*. Vol. 1. București: Editura Minerva, 1993 [1981].
111. **Simion Eugen**, *Ficțiunea jurnalului intim*. Vol.1. București: Univers Enciclopedic, 2001.
112. **Simuț Andrei**, *Literatura traumei. Război, totalitarism și dilemele intelectualilor în anii 40*. Cluj Napoca: Casa Cărții de Știință, 2007
113. **Silvestru Valentin**, *Umorul în literatură și artă*, București: Editura Meridiane, 1988.

114. **Ștefănescu Alex**, *Istoria literaturii române contemporane. 1941-2000*. București: Editura Mașina de scris, 2005.
115. **Tănase Stelian**, *Acasă se vorbește în șoaptă. Dosar și jurnal din anii târzii ai dictaturii*, București: Editura Compania, 2002.
116. **Tismăneanu Valdimir**, *Arheologia terorii*. Ed. a II-a, București: Editura Alfa, 1996.
117. **Todorov Tzvetan**, *Confruntarea cu extrema. Victime și torționari în secolul XX*. București: Humanitas, 1996.
118. **Todorov Tzvetan**, *Omul dezrădăcinat*. Traducere și prefață de Ion Pop, Iași: Editura Institutul European, 1999.
119. **Ursa Mihaela coord.**, *Divanul scriitoarei*. Cluj-Napoca: Editura Limes, 2010.
120. **Valette Bernard**, *Romanul*, trad. Gabriela Abăluță, București : Cartea Românească, 1997.
121. **Vickroy Laurie**, *Trauma and Survival in Contemporary Fiction*. Charlottesville and London: The University of Virginia Press, 2002.
122. **Zamfirescu Vasile Dem**, *În căutarea sinelui. Jurnal despre Constantin Noica. Jurnalul unei psihanalize. Psihanaliza comunismului*. București: Cartea Românească, 1994.
123. **Whitehead Anne**, *Trauma fiction*. Edinburgh: Edinburgh University Press, 2004.
124. **Yung C.G.**, *Puterea sufletului*. Antologie, Prima parte, trad de Suzana Holan. București: Anima, 1994.

B.2. STUDII, ARTICOLE ÎN PERIODICE, MANUSCRISE

1. *** *Romanul actualității și actualitatea romanului (IV)*. În: Vatra, an XX, nr. 232, iulie 1990.
2. **Adameșteanu Gabriela**, *Conversații cu ... Gabriela Adameșteanu*. În: *Apostrof*, anul XII, nr.9, 2000.
3. **Alexa Iulia**, *Femei, comunism, psihanaliză*. În: *România literară*, nr. 45, 2002.

4. **Băciuț Nicolae**, *Dialog cu Gabriela Adameșteanu*. În: *Vatra*, an XV, nr. 169, 1985.
5. **Banuș Maria**, *Mit, realitate și etern feminin*. În: *Luceafărul*, an XVI, nr. 9 (566), martie 1973.
6. **Banuș Maria**, *Niște lucruri mai aparte*. În: *România Literară* An XIII, nr 43, Octombrie 1980.
7. **Bittel Adriana**, *Scriitoare*. În: *România literară*, an XXIII, nr. 11, martie 1990.
8. **Braga Mircea**, *Insurgența onirică – între poezie și context*. În: *Steaua*, an LX, nr. 10-11 (732-733) Noiembrie-decembrie, 2009.
9. **Boia Lucian**, *Suntem o națiune, nu o națiune ortodoxă*. În: *Curentul*, 24 feb. 1999.
10. **Botez Alice**, *Asasinatul din Pădurea Strâmbei Disperări*. În: *Vremea*, an XVI, nr. 761, august 1944.
11. **Burța Cernat Bianca**, *Cum rămâne în umbră o scriitoare*. În: *Observator Cultural*, nr. 365, martie, 2007.
12. **Burța Cernat Bianca**, *Afirmarea Scriitoarei în literatura română. Proza feminină interbelică*. Teza de doctorat – manuscris, 2010.
13. **Caruth Cathy**, *An Interview with Jean Laplanche*. În: *Postmodern Culture, An Electronic Journal of Interdisciplinary Criticism*. vol. 11, nr. 2, Ianuarie 2011.
14. **Condeescu Dan Alexandru**, *Maria Luiza Cristescu – Figuranții*. În: *Luceafărul*, XXII, nr.48, 1979.
15. **Cernat Paul**, *Pentru o nouă istorie a modernismului literar românesc*. În: *Orizont Cultural*, nr. 474, mai 2009.
16. **Cesereanu Ruxandra**, *Femei în universul concentraționar comunist*. În: *Steaua*, 44, nr.2, februarie 1993.
17. **Cesereanu Ruxandra**, *Doamna Gulagului românesc*. În: *Steaua*, an LXV, nr.6, iunie 1994.
18. **Cosmin Smaranda**, *Rândul al doilea*. În: *Luceafărul*, Anul XXVIII nr.17, aprilie 1985.
19. **Craia Sultana**, *Spațiul ficțiunii*. În: *Luceafărul*, An XXII nr. 39, 1979.
20. **Cristea Valeriu**, *Evenimentele lui Septimiu*. *România literară* XIII, nr.5, 1980.

21. **Cristea Valeriu**, *Dana Dumitriu- Masa zarafului*. În: Argeș, an VII, nr.11, noi. 1972.
22. **Cristescu Maria Luiza**, *Artiștii sunt puțin femei*. În Luceafărul, an XVI, nr. 9 (566), 3 martie 1973.
23. **Cristescu Maria Luiza**, *Dicționar literar autobiografic*. Articol îngriit de Al. Andriescu, În: Convorbiri literare, nr. 5 (53), mai 1974.
24. **Cristescu Maria Luiza**, *O zi în care n-am scris, n-am citit, mi se pare trăită pe nedrept*. În: Vatra, an IX, nr. 9, 20 sept. 1979.
25. **Cristescu Maria-Luiza**, *Dansul cuvintelor*. În: România literară, An XIII, nr.9, 1980.
26. **Crohmălniceanu Ov. S.**, *Romanul fără autor*. În: Gazeta literară, an X, nr.35, joi, 29 august 1963.
27. **Culcer Dan**, *Un roman despre uitare*. În: Vatra, an IX, nr. 102, 20 sept 1979.
28. **Dumitriu Dana**, *Pe scena istoriei*. În: România literară, XII, nr.31, 1979.
29. **Dumitriu Dana**, *O tendință a prozei feminine - autodizolvarea*. În: Orizont, martie 1970, an XXI, nr.3 (191).
30. **Dumitriu Dana**, *Condiția aceasta morală nu este de invidiat*. În: Convorbiri literare, nr.15, 15 august 1972.
31. **Dana Dumitriu**, *Realitatea din punct de vedere literar*. În: România literară, an IV, nr.32, 5 aug. 1971.
32. **Dana Dumitriu**, *Realismul psihologic*. În: România literară, an V, nr.45, 2 noi 1972.
33. **Dana Dumitriu**, *De ce am scris roman istoric*. În: Ateneu, an XXIII, nr.10 (203), oct. 1986.
34. **Dana Dumitriu**, *Legile artistului și romanul istoric*. În: România literară, an XII, nr.9, 1 martie 1979.
35. **Felman Shoshana**, *Education and Crisis*. În: *Psychoanalysis, Culture and Trauma*. American Imago, ed. Cathy Caruth, nr.48, 1991.
36. **Galea Ileana**, *Orientări în critica feministă contemporană*. În: Steaua, an LXV, aprilie-mai, 1994.

37. **Georgescu Paul**, *Cele trei Parce*. În: Volume, București: Cartea Românească, 1978,
38. **Herbert Marcuse**, *Marxism and Feminism*. Women Studies, vol. 2, London: Gordon and Breach Publishers, 1974. disponibil la http://platypus1917.home.comcast.net/~platypus1917/marcuse_marxismfeminism.pdf.
39. **Holban Ioan**, *Motivul călătoriei*. În: Luceafărul, An XXIII nr. 40, 1980.
40. **Holban Ioan**, *Orizontul vieții în curtea interioară*. În: Cronica, nr. 19, 1992.
41. **Ioanid Doina**, *Drumul ascuns spre celălalt*. În: Observator cultural, 12-18 ianuarie 2006.
42. **Iorgulescu Mircea**, *Maria Luiza Cristescu*. România literară IV, nr. 7, 1971.
43. **Livescu Cristian**, *Gabriela Adameșteanu: Dimineață pierdută*. În: Ateneu, seria nouă, anul 22, nr. 2, feb. 1985.
44. **Manolescu Nicolae**, *Scurte povestiri*. În: România Literară Anul XX, nr.12, martie 1987.
45. **Manolescu Nicolae**, *Grația povestirii*. România literară, V, nr.38, 1972.
46. **Manolescu Nicolae**, *Migrații*. În: Contemporanul, nr.13, 26 martie 1971.
47. **Manolescu Nicolae**, *Tineri romancieri*. În: România literară, anul VIII, nr. 45, 6 noiembrie 1975.
48. **Manolescu Nicolae**, *Lumea în două zile*. În: România literară, anul XVII, nr. 21, 25 mai 1984.
49. **Marcuse Herbert**, *Marxism and Feminism*. În: Women Studies. vol. 2, London: Gordon and Breach Publishers, 1974, p. 287, disponibil la http://platypus1917.home.comcast.net/~platypus1917/marcuse_marxismfeminism.pdf, accesat în 12.02.2011.
50. **Midia Anca**, *Masa zarafului*. În: Viața Românească, an XXVI, nr.3, martie 1973.
51. **Pavel Laura**, *Onirismul- între istoria literară și istoria politică*. În Vatra, An XXXVII, Nr. 10-11, 2007.
52. **Perian Gheorghe**, *Un roman al vieții particulare*. În: Vatra, An XX, nr. 232, 1990.

53. **Petrescu Alexandru Mircea**, *Criza culturii românești*. În: Jurnalul de dimineață, 14 nov. 1946.
54. **Ryan, Marie-Laure**: *Possible Worlds*. In: Hühn, Peter et al. (eds.): *The Living Handbook of Narratology*. Hamburg: Hamburg University Press. (trad. de mine, B.S.)
URL = [hup.sub.uni-hamburg.de/lhn/index.php?title=Possible Worlds &oldid=1744](http://hup.sub.uni-hamburg.de/lhn/index.php?title=Possible_Worlds&oldid=1744)
[accesat la: 27 Aug 2013]
55. **Serghi Cella**, *Sunt împotriva miturilor*. *Luceafărul*, an XVI, nr. 9 (566), 3 martie 1973.
56. **Simion Eugen**, *Romanul din roman*. În: *România literară*, An XX, nr.18, 1987.
57. **Simion Eugen**, *Temă cu variațiuni*. În: *România Literară*, anul XXIII, nr. 6, februarie 1990.
58. **Șerbănescu Tia**, *Portretul unei doamne*. În: *România literară*, an XXIII, nr. 48, noiembrie, 1990.
59. **Ștefănescu Alex**, *Romanul ca mașină a timpului*. În: *Viața Românească*, XXXII, NR. 10, 1979.
60. **Ștefănescu Alex**, *Realitatea imediată*. În: *România literară*, An XV, nr. 8, 1982.
61. **Ștefănescu Alex**, *Maria Luiza Cristescu – Nu ucideți femeile*. În: *Luceafărul*, nr. 12, 20 martie 1971.
62. **Ștefănescu Alex**, *Întâlnire cu literatura bună*. În: *România literară*, An XXXIV, nr.8, februarie, 2001.
63. **Ștefănescu Alex**, *Dana Dumitriu* În: *România literară*, an XXV, nr.33, 21-28 oct. 1992.
64. **Tuchilă Costin**, *Epica privirii*. În: *Astra*, anul XXIII, nr. 3, martie 1988.
65. **Ududec Laura-Elena**, *Feminitatea în literatura română (Femeia ca scriitoare sau personaj și spiritul feminin)*. coord, șt. Prof. univ. dr. Florin Mihăilescu, Universitatea București, Facultatea de Litere, 2010, disponibil în manuscris.
66. **Ulici Laurențiu**, *Între memorie și imaginație*. În: *România literară*. Anul VIII, nr. 36, 4 septembrie, 1975.

- 67. Uricariu Doina**, *Vocile romanului – Prințul Ghica*. În: România literară, an XX, nr.7, 12 feb. 1987.
- 68. Verdeș Delia**, *Aventura ideilor feministe în două regimuri post-totalitare*. În: Dilema, an VI, nr. 263, 13-19 februarie, 1998.
- 69. Zăciu Mircea**, *Alexandra Târziu: Dovezi de iubire ce nu se mai termină*. În: Steaua, nr. 10, 1981.